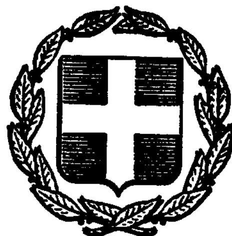

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 31 ΜΑΪΟΥ 1980 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ | ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 132

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(1)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 473

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 111/74 Π.Δ. «περὶ κρίσεως τῆς σωματικῆς ἱκανότητος τῶν στρατευσίμων τῶν καταταssoμένων εἰς τὸ Στράτευμα, ὡς καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ Προσωπικοῦ ἐν γένει».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

α. Τὴν παράγραφον Ιι τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Ν. 660/77 «περὶ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ τῶν Ὀργάνων τῆς Ἀνωτάτης Διοικήσεως καὶ Ἐλέγχου τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

β. Τὸ ἄρθρον 20 τοῦ Ν.Δ. 1327/73 «περὶ τῶν Ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ε.Δ.».

γ. Τὴν παράγραφον 9 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν.Δ. 1400/73 «περὶ καταστάσεων τῶν Ἀξιωματικῶν τῶν Ε.Δ.».

δ. Ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Ναυτικοῦ Συμβουλίου (Πρακτικὸν ὑπ' ἀριθ. 12 ἀπὸ 15.2.1980).

ε. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 429/1980 Γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ ὁρίζομεν :

Ἄρθρον 1.

Αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ Παραρτήματος «Α» «Νοσήματα, παθήσεις καὶ βλάβαι ἐπηρεάζοντα τὴν ἄσκησιν καθηκόντων προσωπικοῦ εἴς τινας ὑπηρεσίας τοῦ Π. Ναυτικοῦ. τοῦ Π. Διατάγματος 111/74 «περὶ κρίσεως τῆς σωματικῆς ἱκανότητος τῶν στρατευσίμων τῶν καταταssoμένων εἰς τὸ Στράτευμα, ὡς καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει», ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως:

«1. «Οἱ ὑποψήφιοι Παραγωγικῶν Σχολῶν Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ θὰ πρέπει νὰ ἔχουν τὴν ἀκόλουθον ὀπτικὴν ὀξύτητα:

α. Μάχιμοι τῆς Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων 10/10 εἰς ἕκαστον ὀφθαλμὸν ἄνευ διορθώσεως.

β. Τεχνικοὶ τῆς Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων 6/10 εἰς ἕκαστον ὀφθαλμὸν ἄνευ διορθώσεως καὶ 10/10 κατόπιν διορθώσεως, τῆς διορθώσεως μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ διὰ τὰς μυωπικὰς ὑάλους τὰς —1.0 διοπτρίας, διὰ τὰς ὑπερμετρωπικὰς ὑάλους τὰς +2.0 διοπτρίας καὶ +/—1.0 διὰ τὸν ἀστιγματισμόν.

Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν θὰ πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ἄθροισμα σφαίρας καὶ κυλίνδρου.

γ. Ὑποψήφιοι μαθηταὶ Παραγωγικῶν Σχολῶν Ὑπαξιωματικῶν 8/10 εἰς ἕκαστον ὀφθαλμὸν ἄνευ διορθώσεως καὶ 10/10 κατόπιν διορθώσεως. τῆς διορθώσεως μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ διὰ τὰς μυωπικὰς ὑάλους τὰς —0.5 διοπτρίας, διὰ τὰς ὑπερμετρωπικὰς ὑάλους τὰς +1,0 διοπτρίας καὶ +/—0,50 διὰ τὸν ἀστιγματισμόν. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν θὰ πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ἄθροισμα σφαίρας καὶ κυλίνδρου.

Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω ὑποψήφιοι θὰ πρέπει ἐπιπροσθέτως νὰ ἀναγνωρίζουν τοὺς ἰσοχρωματικοὺς πίνακας ISHIHARA (φυσιολογικὴ ἀντίληψις χρωμάτων).

«2. Οἱ ὑποψήφιοι τῶν Παραγωγικῶν Σχολῶν Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν Π.Ν. ὡς καὶ οἱ ἀπ' εὐθείας καταταssόμενοι, ἐκτὸς τῶν εἰς τὸν γενικὸν πίνακα ἀναγραφομένων παθήσεων κρίνονται ὡς ἀκατάλληλοι ἐφ' ὅσον παρουσιάζουν:

α. Μεγάλου βαθμοῦ στενώσεις τοῦ ἑνὸς ἢ ἀμφοτέρων τῶν ἀκουστικῶν πόρων ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ ἐπιπτώσεως ἐπὶ τῆς ἀκουστικῆς ὀξύτητος.

β. Οὐλὰς ἢ ἀποτιτανώσεις, αἱ ὁποῖαι καταλαμβάνουν πλέον τοῦ 30% τῆς τυμπανικῆς μεμβράνης καὶ περιορίζουν τὴν κινητικότητά της ἢ προκαλοῦν ἐλάττωσιν τῆς ἀκουστικῆς ὀξύτητος μεγαλυτέραν τῶν 15 DECIBELS. εἰς τὰς συχνότητας 500, 1000 καὶ 2000 HZ τοῦ ἑνὸς ἢ ἀμφοτέρων τῶν ὤτων.

γ. Ὀξείας φλεγμονὰς τοῦ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων παραρρινικῶν κόλπων.

δ. Ἔκδηλον γυροειδῆ ἀλωπεκίαν τριχωτοῦ κεφαλῆς.

ε. Ξηροδερμίαν ἐκσεσημασμένην.

στ. Ὑπερίδρωσιν ἐκσεσημασμένην.

ζ. Ἐκτεταμένας μυκητιάσεις.

η. Ψώραν.

θ. Ἀπώλειαν ὀδόντων περισσοτέρων τῶν ὀκτὼ (8) ἐξαιρουμένων τῶν σωφρονιστήρων.

ι. Ἀπώλειαν ὀδόντων μέχρις ὀκτὼ (8) ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντικατάστασις τούτων μὲ ἀκίνητον προσθετικὴν ἐργασίαν μὴ προκαλοῦσαν λειτουργικὰς διαταραχὰς ἢ δὲν εἶναι ἐφικτὴ τεχνικῶς ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἐλλειπόντων ὀδόντων δι' ἀκινήτου προσθετικῆς ἐργασίας.

ια. Ἀνωμαλίας περὶ τὴν διάπλασιν τοῦ μυλικοῦ μέρους τῶν ὀδόντων προκαλούσας λειτουργικὰς διαταραχὰς (νανοδοντία, ὀδόντος HUTCHINSON, ἀτελὴς ἀδαμαντινογενεσία, ἀτελὴς ὀδοντινογενεσία).

ιβ. Ὀδοντολυσίας ἐκτεταμένας οἱασδήποτε αἰτιολογίας.

ιγ. Νόσους τοῦ περιοδοντίου ἐκτεταμένας μὴ ἐπιδεχομένας θεραπείαν.

ιδ. Τερηδονισμένους κατὰ βάθος ὀδόντας ἄνω τῶν (12) δώδεκα προκαλοῦντας διαταραχὰς τῆς μασήσεως».

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Π. Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαΐου 1980

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ - ΤΟΣΙΤΣΑΣ

---

(2)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 474

Περὶ κυρώσεως πινάκων τακτικῶν ἐτησίων κρίσεων ἔτους 1980—1981 Ἀνωτάτων καὶ Ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν Πολεμικῆς Ἀεροπορίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

α. Τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Ν.Δ. 178/1969 «περὶ Ἱεραρχίας, Προαγωγῶν καὶ Τοποθετήσεων τῶν Μονίμων Ἀξιωματικῶν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων».

β. Τὰς ὑπ' ἀριθ. 8 ἕως καὶ 27 ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Ἀεροπορικοῦ Συμβουλίου Κρίσεων, τῆς ΣΤ' Συνεδριάσεως τοῦ ἔτους 1980, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζομεν καὶ ὁρίζομεν :

Κυροῦμεν τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἀεροπορικοῦ Συμβουλίου Κρίσεων συνταχθέντας Ὁριστικοὺς Πίνακας Ἀνωτάτων καὶ Ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν Πολεμικῆς Ἀεροπορίας, ἔτους 1980—1981, ὡς ἀκολούθως:

α. Ἀνωτάτων Ἀξιωματικῶν.

1) Διατηρητέων Ταξιάρχων Ἱπταμένων.

2) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Ταξιάρχων Ἱπταμένων.

3) Διατηρητέων Ταξιάρχων Τεχνικοῦ Α', Οἰκονομικοῦ, Ἐφοδιασμοῦ, Ἀεραμύνης, Μετεωρολόγου, Ὑγειονομικοῦ.

4) Προακτέου κατ' ἀρχαιότητα Ταξιάρχου Τεχνικοῦ Α'.

β. Ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν.

1) Ἱπταμένων:

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Διατηρητέων Σμηνάρχων Ὑπηρεσίας Ἐδάφους Ἐπετηρίδος Ἱπταμένων.

γ) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχων.

δ) Προακτέου κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχου Ὑπηρεσίας Ἐδάφους Ἐπετηρίδος Ἱπταμένων.

ε) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

στ) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Ἀντισμηνάρχων.

ζ) Παραμενόντων εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν Ἀντισμηνάρχων.

2) Ραδιοναυτίλων:

Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

3) Τεχνικοῦ Α:

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχων.

γ) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

δ) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Ἀντισμηνάρχων.

4) Οἰκονομικοῦ:

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Προακτέου κατ' ἐκλογὴν Σμηνάρχου (ἄρθρον 33 Ν.Δ. 178/69).

γ) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχων.

δ) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

ε) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Ἀντισμηνάρχων.

5) Ἐφοδιασμοῦ:

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχων.

γ) Εὐδοκίμως τερματήσαντος τὴν σταδιοδρομίαν του Σμηνάρχου (ἄρθρον 36 Ν.Δ. 178/69).

δ) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

ε) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Ἀντισμηνάρχων.

στ) Παραμένοντος εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν Ἀντισμηνάρχου.

6) Ἀεραμύνης (Ἐλεγκτῶν Ἀεραμύνης) :

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχων.

γ) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

δ) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Ἀντισμηνάρχων.

7) Ἀεραμύνης (Ἀμύνης Ἀεροδρομίων):

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Προακτέου κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχου.

γ) Προακτέου κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχου.

8) Διοικητικοῦ (Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν) :

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχων.

γ) Προακτέου κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχου.

δ) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Ἀντισμηνάρχων.

ε) Παραμενόντων εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν Ἀντισμηνάρχων.

9) Διοικητικοῦ (Μετεωρολόγων):

α) Διατηρητέου Σμηνάρχου.

β) Προακτέου κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχου.

γ) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

10) Διοικητικοῦ (Φωτογράφου) :

Διατηρητέου Σμηνάρχου.

11) Ὑγειονομικοῦ (Ἰατρῶν):

α) Διατηρητέων Σμηνάρχων.

β) Προακτέου κατ' ἐκλογὴν Σμηνάρχου (ἄρθρον 33 Ν.Δ. 178/69).

γ) Προακτέων κατ' ἀρχαιότητα Σμηνάρχων.

δ) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων.

12) Ὑγειονομικοῦ (Ὀδοντιάτρων):

α) Διατηρητέου Σμηνάρχου.

β) Προακτέου κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχου.

γ) Προακτέου κατ' ἀρχαιότητα Ἀντισμηνάρχου.

13) Χημικοῦ:
Διατηρητέου Σμηνάρχου.

14) Τεχνικῆς Ὑποστηρίξεως:

α) Εὐδοκίμως τερματίσαντος τὴν σταδιοδρομίαν του Σμηνάρχου (ἄρθρον 36 Ν.Δ. 178/69).

β) Προακτέων κατ' ἐκλογὴν Ἀντισμηνάρχων (Τεχνικοῦ).

γ) Παραμενόντων εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν Ἀντισμηνάρχων (Ἐφοδιασμοῦ καὶ Τεχνικοῦ).

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαΐου 1980

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ - ΤΟΣΙΤΣΑΣ

(3)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 475

Περὶ μερικῆς ἀνακλήσεως Προεδρικοῦ Διατάγματος καὶ κυρώσεως Συμπληρωματικοῦ Πίνακος Ἀξιωματικοῦ Πολεμικῆς Ἀεροπορίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

α. Τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 178/1969 «περὶ Ἱεραρχίας, Προαγωγῶν καὶ Τοποθετήσεων τῶν Μονίμων Ἀξιωματικῶν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων», ὡς ἐτροποποιήθη.

β. Τὸν Ν. 13/1975 «περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 41/3.3.1975 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀφορώσης εἰς τὴν τροποποίησιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν κειμένων περὶ προαγωγῶν καὶ καταστάσεων τῶν Ἀξιωματικῶν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων Διατάξεων».

γ. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1086/1979 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

δ. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 ἀπόφασιν τῆς 12ης/17.4.1980 Συνεδριάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἀρχηγῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ ὁρίζομεν:

Ἀνακαλοῦμεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 154/15.3.1975 Προεδρικὸν Διάταγμα «περὶ Κυρώσεως Πινάκων Ἀξιωματικῶν Ἀεροπορίας» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 45/15.3.1975 φύλλον Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α'), εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τοῦτο τὴν κύρωσιν τοῦ Πίνακος ἐκτάκτου κρίσεως ἀποστρατευτέων Ἐπισμηναγῶν Τεχνικοῦ Β' εἰδικῶς καὶ μόνον ὡς πρὸς τὸν Ἐπισμηναγὸν Τεχνικοῦ Β' (Μηχανικὸν) Νεστορίδην Βασίλειον (5328), λόγῳ ἀκυρώσεώς του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1086/1979 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Κυροῦμεν τὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἀρχηγῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων συνταχθέντα Συμπληρωματικὸν Πίνακα Ἐκτάκτου Κρίσεως Ἀποστρατευτέου Ἐπισμηναγοῦ Τεχνικοῦ Β' (Μηχανικοῦ) διὰ τὸ ἔτος 1975, λόγῳ ἐπαναλήψεως τῆς κρίσεώς του, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1086/1979 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαΐου 1980

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ - ΤΟΣΙΤΣΑΣ

(4)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 476

Περὶ τοῦ Ἀναλυτικοῦ καὶ Ὡρολογίου Προγράμματος τοῦ Νηπιαγωγείου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἔχοντας ὑπόψη:

1. Τὸ ἄρθρο 6 τοῦ Ν. 309/1976 «περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπ/σεως».
2. Τὴ γνωμοδότηση τοῦ Κ.Ε.Μ.Ε. ἀριθ. 100/79.
3. Τὴ γνωμοδότηση τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀριθ. 332/80, μὲ πρόταση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀποφασίζουμε:

Ἄρθρο 1.

Σκοπὸς τοῦ Νηπιαγωγείου.

«Σκοπὸς τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι νὰ συμπληρώσῃ καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν οἰκογενειακὴν ἀνατροφὴν διὰ τῆς διδασκαλίας τρόπων ἐκφράσεως καὶ συμπεριφορᾶς καὶ διὰ τῆς καλλιεργείας ἕξεων, διὰ τῶν ὁποίων τὰ νήπια θὰ ἀναπτυχθοῦν σωματικῶς καὶ διανοητικῶς καὶ θὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὸ φυσικὸν καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον» (Ἄρθρο 4 Ν. 309/1976)

Ὁ Γενικὸς σκοπὸς τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς ἐντάσσεται στὰ πλαίσια τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐξελισσομένου ἀνθρώπου. Τὸ νήπιο ἀντιμετωπίζεται στὸ σύνολό του ὡς ἕνα ὂν μὲ αὐτοτέλεια, ἰδιαιτερότητα καὶ δυναμισμό.

Τὸ Νηπιαγωγεῖο ἀποσκοπεῖ νὰ εὐνοήσει τὴν ἀνάπτυξη τῆς σωματικῆς, ψυχικῆς καὶ διανοητικῆς ὑγείας τοῦ νηπίου καὶ νὰ δραστηριοποιήσει ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερο τὶς ἀτομικές του δυνατότητες. Ἐπιδιώκει νὰ δώσει τὴ δυνατότητα στὸ νήπιο νὰ ἐξερευνᾶ, νὰ κατακτᾶ καὶ νὰ ὀργανώνει τὸ περιβάλλον καὶ νὰ ἀναπτύσσεται δημιουργώντας.

Ἀναλυτικὰ τὸ Νηπιαγωγεῖο ἐπιδιώκει:

1. Τὴν ἀνάπτυξη τῆς συναισθηματικότητας τοῦ νηπίου φροντίζοντας:

—Νὰ διευκολύνει τὸ νήπιο νὰ ὑπερπηδήσει τὶς συναισθηματικὲς δυσκολίες ποὺ δημιουργοῦνται μὲ τὴν ἀπομάκρυνσή του ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον.
—Νὰ προσφέρει εὐκαιρίες γιὰ δημιουργία εὐχάριστων συγκινήσεων, ἀτομικῶν ἀλλὰ καὶ μέσα στὴν ὁμάδα.
—Νὰ ἐνθαρύνει τὸ νήπιο στὶς ἀτομικές του προσπάθειες ποὺ ὑπαγορεύονται ἀπὸ τὶς ἀνάγκες του.

2. Τὴν ἀνάπτυξη τῆς κ ι ν η τ ι κ ό τ η τ α ς, παρέχοντας στὸ νήπιο τὶς εὐκαιρίες:

—Νὰ κινεῖται καὶ νὰ παίζει.
—Νὰ ἐξερευνᾶ τὸ περιβάλλον.
—Νὰ ὑπερπηδᾶ φυσικὰ ἐμπόδια.
—Νὰ ἀντιλαμβάνεται τὸ σωματικό του ἐγὼ καὶ τὶς δυνατότητές του σὲ σχέση μὲ τὰ γύρω του ἄτομα.
—Νὰ ἀποκαλύπτει τὶς δυνατότητὲς του γιὰ πράξεις.
—Νὰ τοποθετεῖται ἀπέναντι στὰ ἀντικείμενα.
—Νὰ ἐλέγχει καὶ νὰ συντονίζει τὶς κινήσεις του.

3. Τὴν ἀνάπτυξη τῶν γνωστῶν λειτουργιῶν, βοηθώντας τὸ νήπιο:

—Νὰ ἐνεργοποιεῖ τὶς δυνατότητές του καὶ νὰ ἱκανοποιεῖ τὴν περιέργειά του γιὰ τὸ νέο καὶ τὸ ἄγνωστο.
—Νὰ ἐνεργεῖ ἐπάνω στὰ ἀντικείμενα, προσφέροντάς του εὐκαιρίες γιὰ ἐργασία μὲ συγκεκριμένο ὑλικό.
—Νὰ σχηματίζει τὴν ἔννοια τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου μὲ κατάλληλες δραστηριότητες.

4. Τὴν ἀνάπτυξη τῶν μέσων ἐκφράσεως, προσφέροντας στὸ νήπιο:

—Γλωσσικὰ πρότυπα.
—Εὐκαιρίες γιὰ ἐλεύθερη γλωσσικὴ ἔκφραση ἀτομικὴ καὶ μέσα στὴν ὁμάδα.

—Δυνατότητες νὰ ἐκφράζεται μὲ τὸ σῶμα του, μὲ ἀντικείμενα, μὲ συμβολικὰ παιχνίδια, μὲ χειροτεχνικὰ ὑλικά, μὲ τραγούδι.

5. Τὴ βαθμιαία κοινωνικοποίηση βοηθώντας τὸ νήπιο :

—Νὰ ἐξασφαλίζει τὸ ἀπαραίτητο προστατευτικὸ πλαίσιο στὶς προσωπικὲς του προσπάθειες γιὰ νὰ ένταχθεῖ στὸ ἀνθρώπινο περιβάλλον.
—Νὰ ἀποκτᾶ προσωπικὲς ἐμπειρίες ἀπὸ τὴ σχέση μὲ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ἐνήλικες.
—Νὰ ἀξιολογεῖ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν του.
—Νὰ ἀναγνωρίζει καὶ νὰ σέβεται τοὺς ἄλλους καὶ τὰ δικαιώματά τους παράλληλα μὲ τὰ δικά του δικαιώματα.
—Νὰ συνεργάζεται γιὰ νὰ διατυπώνει κανόνες κοινωνικῆς ζωῆς, τοὺς ὁποίους ἔπειτα θὰ συνηθίσει νὰ τηρεῖ.

Ἄρθρον 2.

Γενικὰ πλαίσια.

1. Ἀγωγὴ τῆς θρησκευτικότητας.

Ἡ ὀρθὴ ἀγωγὴ τῆς θρησκευτικότητας τοῦ νηπίου διευκολύνεται μὲ τὴ δημιουργία κατάλληλης ἀτμόσφαιρας ποὺ θὰ ἐμπνεύσει, θὰ συγκινήσει καὶ θὰ βοηθήσει τὸ νήπιο νὰ βιώσει τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα.

Μέσα γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς εἶναι :

α) Ἡ προετοιμασία θρησκευτικῶν ἑορτῶν, ποὺ θὰ ἀποτελεῖ τὸ κέντρο διαφέροντος τῆς ἡμέρας ἢ καὶ ὁλόκληρης τῆς ἑβδομάδας.
β) Ἡ ὁμαδικὴ προσευχή. Πρέπει νὰ εἶναι κάτι πηγαῖο καὶ νὰ προέρχονται ἀπὸ τὰ βιώματα τῆς ἡμέρας.
γ) Ὁ ἐκκλησιασμὸς σὲ εἰδικὲς ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὶς μεγάλες ἑορτὲς μὲ κατάλληλη διευθέτηση τῆς ἐκκλησίας καὶ προετοιμασία τῶν παιδιῶν.
δ) Ἡ ἔμπρακτη ἐκδήλωση χριστιανικῆς ἀγάπης.

2. Ἀγωγὴ τῆς ἠθικότητας.

Εἶναι ἀναγκαία, μαζὶ μὲ τὴν ἀγωγὴ τῆς θρησκευτικότητας, γιὰ τὴν ψυχικὴ καλλιέργεια τοῦ νηπίου. Ἐκδηλώνεται στοὺς ἑξῆς τομεῖς :

α) Ἀγάπη καὶ σεβασμὸς πρὸς τὸν κάθε ἄνθρωπο. Κέντρο διαφέροντος θὰ εἶναι διαδοχικὰ ὁ μικρὸς Ἐσκιμῶος, ὁ μικρὸς Κινέζος, ὅλοι οἱ μικροὶ τοῦ κόσμου, μὲ τὰ ἔθιμά τους, τὶς συνήθειές τους. Ἔτσι, ἡ αἴθουσα τοῦ Νηπιαγωγείου θὰ πέρνει κάθε φορὰ ἀνάλογο χρῶμα μὲ τὴ σχετικὴ διακόσμηση καὶ τὰ παιδιὰ μὲ τὴ διήγηση, μὲ τὶς εἰκόνες, μὲ τὴ χειροτεχνία, μὲ διάφορα ἀντικείμενα ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸν κάθε τόπο, θὰ πλησιάζουν μὲ τρόπο ζωντανὸ τοὺς ἀνθρώπους ὅλου τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ τοὺς γνωρίσουν καὶ νὰ τοὺς ἀγαπήσουν.

β) Ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀνθρώπινης προσπάθειας. Θὰ διδάσκεται τὸ νήπιο, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, σὲ κάθε χῶρο, ἀγωνίζονται νὰ κάνουν τὸ σπίτι τους, νὰ καλλιεργήσουν τὴ γῆ τους, νὰ κατασκευάσουν τὰ πράγματα ποὺ τοὺς χρειάζονται καὶ ὅτι μὲ τὴν ἐργασία προσφέρουμε ὁ καθένας κάτι στὸ σύνολο, γινόμαστε χρήσιμοι ἄνθρωποι.

γ) Εἰλικρίνεια, ἐντιμότητα, συναίσθημα εὐθύνης. Ἀποτελοῦν βασικὰ σημεῖα στὴν καλλιέργεια τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ πρέπει ἰδιαίτερα νὰ προσεχθοῦν στὸ Νηπιαγωγεῖο, γιὰ νὰ μπορέσει τὸ παιδὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἡλικία νὰ διαμορφώσει ἕναν ἠθικὸ χαρακτῆρα καὶ νὰ γίνει ἀργότερα ἕνας εὐθὺς καὶ ὑπεύθυνος ἄνθρωπος.

Ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν ἠθικὴ ἀγωγὴ τοῦ νηπίου, πρέπει νὰ δίνονται ὄχι σὰν σχολαστικὴ ἠθικολογία, ἀλλὰ μὲ τρόπο πρακτικό, μέσα ἀπὸ τὴ διήγηση, τὸ παραμύθι, τὸ κέντρο διαφέροντος, τὸ παιχνίδι, μέσα σ' ἕνα κλίμα χαρᾶς καὶ πρὸ παντὸς μὲ τὸ παράδειγμα τῆς Νηπιαγωγοῦ, ποὺ πρέπει νὰ τὰ ζεῖ ἡ ἴδια γιὰ νὰ τὰ μεταδώσει.

3. Ἀγωγὴ τῆς κοινωνικότητας.

Ἀποτελεῖ ἕναν ἀπὸ τοὺς κυρίους στόχους τοῦ Νηπιαγωγείου.

Ἔχει σκοπὸ νὰ βοηθήσει τὸ νήπιο νὰ ἐνσωματωθεῖ στὴν ὁμάδα, μὲ τὴ βαθμιαία ὑπερνίκηση τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ καὶ νὰ γνωρίσει τὴ δύναμη καὶ τὴ χαρὰ τῆς ὁμαδικῆς προσπάθειας.

Αὐτὸ θὰ κατορθωθεῖ :

α) Τὴν ὥρα τοῦ κύκλου, ὅπου θὰ ἔχει τὸ νήπιο τὴ δυνατότητα νὰ ἐκφράσει τὶς χαρὲς καὶ τὶς λύπες του, νὰ ἀκούει τὰ ἄλλα παιδιά, νὰ περιμένει τὴ σειρά του γιὰ νὰ μιλήσει, νὰ τραγουδᾶ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους.
β) Τὴν ὥρα τοῦ διαλλείμματος, μὲ τὰ κοινὰ παιχνίδια.
γ) Τὴν ὥρα τῆς ἐξατομικευμένης ἐργασίας, ὅπου θὰ χρειασθεῖ νὰ περιμένει, γιατὶ τὸ ὑλικὸ ποὺ διάλεξε τὸ ἔχει ἴσως κάποιο ἄλλο ποιδί.
δ) Τὴν ὥρα τῆς ἐργασίας σὲ ὁμάδες.
ε) Μὲ τὴν προσφορὰ δώρων πρὸς τοὺς γονεῖς ἢ πρὸς τὰ παιδιὰ ἄλλων Νηπιαγωγείων ἢ Ἱδρυμάτων ἢ καὶ στὰ παιδιὰ τοῦ Νηπιαγωγείου τὴν ἡμέρα τῶν γενεθλίων τους, μὲ εἴδη ποὺ θὰ ἑτοιμάσουν τὰ ἴδια τὰ παιδιά.
στ) Σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ Νηπιαγωγείου, ὅπου τὸ παιδὶ θὰ μάθει νὰ φέρεται εὐγενικὰ πρὸς τοὺς ἄλλους, νὰ ἀνοίγει καὶ νὰ κλείνει τὴν πόρτα χωρὶς θόρυβο, νὰ χαιρετᾶ εὐγενικά, νὰ μιλάει σιγὰ κ.λπ.

Γενικὰ τὸ παιχνίδι, οἱ κατασκευές, τὸ ὁμαδικὸ σχέδιο, ἡ προετοιμοσία μιᾶς ἑορτῆς, ἀποτελοῦν εὐκαιρίες γιὰ τὴν ἀγωγὴ τοῦ κοινωνικοῦ συναισθήματος.

4. Ἀγωγὴ τῆς αὐτονομίας.

Εἶναι ἀπαραίτητο ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἡλικία νὰ ἀρχίσει τὸ παιδὶ νὰ αὐτοϋπηρετεῖται, ὥστε σιγὰ-σιγὰ νὰ γίνεται ἀνεξάρτητο. Θὰ μάθει νὰ τοποθετεῖ τὰ πράγματα στὴ θέση τους, νὰ πλένει τὰ χέρια του πρὶν καὶ μετὰ τὸ φαγητό, νὰ ντύνεται, νὰ τρώει, καθὼς ἐπίσης καὶ νὰ προσφέρει μικρὲς ὑπηρεσίες στὸ περιβάλλον του, ἀνάλογα μὲ τὶς ἱκανότητές του.

5. Κυκλοφοριακὴ ἀγωγή.

Εἶναι ἀναγκαία ἡ ὑποβοήθηση τοῦ νηπίου, ὥστε νὰ γνωρίσει τὸν τρόπο τῆς ὀρθῆς καὶ ἀκίνδυνης κυκλοφορίας. Μὲ πρακτικοὺς τρόπους ἡ Νηπιαγωγὸς πρέπει νὰ γνωρίσει στὸ νήπιο τὰ κύρια σήματα τῆς τροχαίας καὶ τοὺς ἁπλοὺς κανονισμοὺς τῆς κυκλοφορίας.

6. Περιβαλλοντικὴ ἀγωγή.

Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ καθοδήγηση τοῦ νηπίου, ὥστε νὰ γνωρίσει τὴ μεγάλη σημασία ποὺ ἔχει ἡ διαφύλαξη καθαροῦ τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος γιὰ τὴν ὑγιεινή του διαβίωση. Μπορεῖ νὰ μάθει νὰ μὴν πετᾶ κάτω χαρτιά, νὰ φροντίζει νὰ εἶναι καθαρὸ καὶ τακτοποιημένο τὸ δωμάτιό του, ἡ αἴθουσα τοῦ νηπιαγωγείου, ὁ περίβολος τοῦ σχολείου, καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται νὰ εἶναι καθαρὸς καὶ πολιτισμένος ὁ τόπος ὅπου ζεῖ, τὸ χωριό του, ἡ πόλη του καὶ ἡ χώρα του.

7. Ἀγωγὴ τῆς ἀντιλήψεως.

α) Ἀντίληψη τοῦ σώματος. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίσει τὸ παιδὶ τὸ σχῆμα καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματός του, τὶς διάφορες στάσεις του,τὸ χῶρο ποὺ καταλαμβάνει, τὸν προσανατολισμό. Νὰ μάθει ὅτι ἡ θέση τοῦ κάθε ἀντικειμένου δὲν εἶναι ἀπόλυτη, ἀλλὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ θέση ποὺ βρίσκεται τὸ σῶμα μας. Ἡ πόρτα εἶναι δεξιά μας ἢ ἀριστερά, ἀνάλογα μὲ τὴ δική μας θέση. Ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ πετύχει τὸ παιδὶ μὲ διάφορες ἀσκήσεις, μετακινήσεις μέσα στὸ χῶρο, μὲ παράγγέλματα ποὺ θὰ τοῦ δίνει ἡ Νηπιαγωγὸς μὲ τὴ φυσαρμόνια (δυνατὸ παίξιμο : πήδημα πρὸς τὰ ἐμπρός, σιγανὸ παίξιμο : πήδημα πρὸς τὰ πίσω κ.λπ.), μὲ τὴ φλογέρα, μὲ τὸ πιάνο κ.ἄ. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ δίδεται στὸ νήπιο ἐπὶ πλέον ἡ εὐκαιρία νὰ κινηθεῖ, ποὺ τόσο ἔχει ἀνάγκη.

β) Ἀντίληψη τῶν ἀντικειμένων. Τὸ παιδὶ θὰ ψηλαφίσει τὰ ἀντικείμενα, θὰ τὰ ταξινομήσει ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος, τὸ χρῶμα, τὴ θέση, τὸν προσανατολισμό, τὸ βάρος,

τὴ σύσταση, τὴ θερμοκρασία, τοὺς ἤχους, τὴν ὀσμή, τὴ γεύση. Ἔτσι θὰ τὰ γνωρίσει μὲ τὶς αἰσθήσεις καὶ ὄχι ἁπλῶς μὲ τὸ ὄνομά τους, γιὰ νὰ μὴν περιπέσει στὴ λογοκοπία.

Στὶς σχετικὲς ἀσκήσεις θὰ βοηθήσει καὶ τὸ παιδαγωγικὸ ὑλικὸ καὶ τὸ ὑλικὸ ταυτίσεως διαφόρων μεγεθῶν, χρωμάτων, προσανατολισμοῦ, τόμπολες, οἰκοδομές, ντόμινο, πάζελ, ὥστε τὸ νήπιο παίζοντας φυσικά, ἀβίαστα καὶ χαρούμενα, νὰ ἀντιληφθεῖ ὅλες τὶς προέννοιες.

8. Ἀγωγὴ τῆς νοήσεως.

α) Ἀγωγὴ τῶν δεξιοτήτων. Τὸ παιδὶ πρέπει νὰ μάθει νὰ χρησιμοποιεῖ τὰ διάφορα ὑλικὰ καὶ ἐργαλεῖα : τὸ χαρτί, τὴν πλαστιλίνη, τὸ μολύβι, τὸ πινέλο, τὶς μπογιές, τὸ ψαλίδι καὶ λοιπά. Ἐπίσης, νὰ μάθει νὰ κουμπώνει, νὰ ξεκουμπώνει, νὰ κρεμᾶ, νὰ ξεκρεμᾶ, νὰ κλείνει, νὰ ἀνοίγει. Ἔτσι, θὰ καλλιεργήσει τὶς δεξιότητές του καὶ θὰ νοιώσει ὅτι εἶναι μία ὀντότητα, ποὺ μπορεῖ νὰ μεταμορφώνει τὸ γύρω του περιβάλλον.

β) Ἀγωγὴ τοῦ λόγου. Ἡ γλωσικὴ ἀγωγὴ ἀποτελεῖ τὸν κορμὸ τοῦ Νηπιαγωγείου. Ὑπεύθυνο γιὰ τὴν πρώτη ἀγωγή, ὀφείλει νὰ δώσει στὴν ἀνάπτυξη τῆς μητρικῆς γλώσσας μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες θέσεις στὶς παιδαγωγικὲς δραστηριότητες. Τὸ Νηπιαγωγεῖο θὰ δώσει στὸ παιδὶ τὴ δυνατότα νὰ ἐκφρασθεῖ σωστά, νὰ πλουτίσει τὸ λεξιλόγιό του καὶ νὰ κατανοήσει τὸν προφορικὸ λόγο.

Ἐπίσης, θὰ βοηθήσει τὸ παιδὶ στὴ σωστὴ ἄρθρωση.

Μέσα καλλιέργειας ἀγωγῆς τοῦ λόγου εἶναι :

ι) Μιμική, χειρονομία, κουκλοθέατρο καὶ ἁπλὴ ἀναπαράσταση.

ιι) Λεκτικὲς ἀσκήσεις εἰδικές, ἀλλὰ καὶ ὅλες οἱ ἀσκήσεις (αἰσθητηρίων, συσχετισμοῦ, κατατάξεως κ.λπ.), διάφορες ἄλλες ἐκδηλώσεις τοῦ Νηπιαγωγείου (κέντρα διαφέροντος), καθὼς καὶ τὸ παιδαγωγικὸ ὑλικὸ κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἐξατομικευμένης ἐργασίας, ποὺ μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀποτελοῦν εὐκαιρίες γλωσσικῆς ἀγωγῆς. Τὸ παιδὶ πρέπει νὰ ἐκφράζεται φυσικά, ἀβίαστα, αὐθόρμητα.

ιιι) Ποιήματα, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι σύντομα καὶ ἁπλά, ὄχι ὅμως ἁπλοϊκά. Πρέπει τὰ παιδιὰ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ὀμορφιὰ τῆς ποίησης, ἔστω καὶ ἂν δὲν μποροῦν πάντοτε νὰ συλλάβουν ἐντελῶς τὸ νόημα.

IV. Παραμύθι. Τὸ παραμύθι συγκινεῖ καὶ γοητεύει τὸ παιδί. Πρέπει ὅμως νὰ εἶναι διαλεγμένο καὶ νὰ δίνεται στὸ παιδὶ μὲ τρόπο ὀρθὸ (ζωντανὴ ἀφήγηση, χρωματισμὸς φωνῆς, καθαρὴ ἄρθρωση). Συνήθως τὸ παραμύθι πρέπει νὰ τὸ διηγεῖται ἡ νηπιαγωγὸς καὶ ὄχι νὰ τὸ διαβάζει.

γ) Μύηση στὴν ἀριθμητικὴ σκέψη. Μὲ κατάλληλα ἐρεθίσματα, θὰ ὁδηγεῖ τὸ παιδὶ φυσικὰ καὶ ἀβίαστα στὶς ἔννοιες : περισσότερο, λιγότερο, ἴσο, ἕνα, κανένα, μερικά, ὅλα, πολλά, λίγα, τίποτα, μικρό, μεγάλο, ὅμοιο, διαφορετικό, μέσα, ἔξω, στρογγυλό, τετράγωνο, τρίγωνο, ποὺ πάνω σ' αὐτὲς θὰ στηριχθεῖ μιὰ μεταγενέστερη μαθηματικὴ κατάρτιση.

Τὰ ἐρεθίσματα θὰ τὰ δώσουν οἱ ἀσκήσεις, τὸ παιδαγωγικὸ ὑλικὸ καὶ ὁ γύρω χῶρος. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ προσεχθεῖ, εἶναι νὰ συγκεντρώσουμε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ παιδιοῦ καὶ νὰ τὸ ὁδηγήσουμε στὴν ἀνακάλυψη τῶν ἀριθμῶν καὶ ὄχι στὴν ἐκμάθησή τους. Θὰ καλέσουμε τὸ παιδὶ νὰ διατυπώσει ἕνα συμπέρασμα, νὰ κατανοήσει γιατί τὸ 3 εἶναι μικρότερο ἀπὸ τὸ 4, νὰ κάνει ὁμάδες, νὰ συσχετίσει τὰ ἀντικείμενα. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ ὁδηγοῦμε στὴ θεμελίωση τῆς ἀριθμητικῆς σκέψεως καὶ τῆς λογικῆς.

9. Καλλιτεχνικὴ ἀγωγή.

Ἡ καλλιτεχνικὴ ἀγωγὴ καλλιεργεῖ αἰσθητικὰ τὸ παιδί. Τοῦ δίνει τὴ χαρὰ τῆς δημιουργίας. Ἐπιπλέον ὅμως ἀναπτύσει τὴ φαντασία του καὶ τοῦ δίνει τὴ δυνατότητα νὰ ἐκφράσει τὸν ἐσωτερικό του κόσμο, τοὺς φόβους καὶ τὶς ἀγωνίες του, τὶς λύπες καὶ τὶς χαρές του καὶ ἔτσι νὰ λυτρωθεῖ. Συμβάλλει στὴν πνευματικὴ καὶ ψυχική του ἰσορροπία.

Ἡ καλλιτεχνικὴ ἀγωγὴ ἐμπνέεται μὲ τὴν καθαριότητα, τὴν τάξη, τὴν ἁπλὴ καὶ ὄμορφη διακόσμηση, τὴν ἐναλλαγὴ καὶ τὸ συνδυασμὸ τῶν χρωμάτων, τὴν ἠρεμία, τὸ χαμηλὸ τόνο τῆς φωνῆς, τὴν ὄμορφη διήγηση.

Ἐπίσης, μὲ τὴν ἀκρόαση καλῆς μουσικῆς, τὴν προβολὴ ὡραίων τοπίων, μὲ περιπάτους στὴν ἐξοχή, μὲ κριτικὴ ἁπλῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων, καθὼς καὶ τῶν ἔργων τῶν ἴδιων τῶν παιδιῶν, χωρὶς νὰ συσχετίζονται μὲ τὸ παιδὶ ποὺ τὰ δημιούργησε. Σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, τὸ παιδὶ εἶναι καλλιτέχνης, ποιητής, λογοπλάστης καὶ χρειάζεται παρότρυνση γιὰ νὰ ἐμπνευσθεῖ καὶ νὰ δημιουργήσει.

Μέσα καλλιτεχνικῆς ἀγωγῆς εἶναι :

α) Τὸ σχέδιο. Πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθερο, ἀτομικὸ κυρίως, συχνὰ ὅμως καὶ ὁμάδικο, γιὰ νὰ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία συνεργασίας. Θὰ χρησιμοποιήσει τὸ παιδὶ κάθε τρόπο ἐκφράσεως : πινέλο, μολύβια, μαρκαδόρους, νερομπογιές, δακτυλομπογιές. Μπορεῖ ἐπίσης νὰ ζωγραφίσει τὸ περίγραμμα γεωμετρικῶν σχημάτων καὶ νὰ προχωρήσει μετὰ σὲ ἐλεύθερη σύνθεση.

β) Χειροτεχνία. Δίνει ἀπεριόριστες δυνατότητες στὸ παιδὶ γιὰ δημιουργία, ὅσο ἀπεριόριστα εἶναι τὰ ὑλικὰ ποὺ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσει : χαρτιά, χαρτόνια, πανιά, βαμμένα ζυμαρικά, ὄσπρια, χάντρες, κουμπιά, βελανίδια καὶ ἄλλους ξηροὺς καρπούς, ζυμάρι, ξερὰ φύλλα καὶ λουλούδια κ.ἄ. Ὅλα αὐτὰ τὸ παιδὶ θὰ τὰ χρησιμοποιήσει μὲ ἀπόλυτη ἐλευθερία καὶ ἡ δημιουργία θὰ τοῦ δώσει χαρὰ καὶ ἐμπιστοσύνη στὶς ἱκανότητές του.

Εἰδικότερα, μπορεῖ νὰ ἀσχοληθεῖ τὸ παιδὶ μὲ τὴ χαρτοϋφαντική, χαρτοδιπλωτική, χαρτοκολλητική, κέντημα σὲ χαρτόνι, σὲ λινάτσα, σχέδια πάνω στὸ χαρτόνι μὲ διάφορα ὑλικὰ (ὄσπρια, ζυμαρικὰ κτλ), μὲ τὸν ἀργαλειό, γιὰ νὰ κάνει τὶς κουβέρτες τῆς κούκλας, κτλ).

γ) Κατασκευές. Τὸ παιδὶ χτίζει σπίτια, πύργους κτλ., μόνο ἢ μὲ τὴ συνεργασία ἄλλων παιδιῶν, προβληματίζεται, βρίσκει λύσεις, ὁδηγεῖται στὴ δημιουργία.

δ) Κουκλοθέατρο. Κύριος σκοπὸς εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τοῦ κοινωνικοῦ συναισθήματος. Παράλληλα, εἶναι ἕνα μέσο ἐκφράσεως καὶ διαλόγου, δίνει στὸ παιδὶ τὴ δυνατότητα τῆς μιμήσεως, ποὺ σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία εἶναι σὲ πλήρη ἄνθιση καὶ καλλιεργεῖ τὴ φαντασία. Τὸ κουκλοθέατρο μπορεῖ νὰ τὸ παίξει ἡ Νηπιαγωγός, ἀλλὰ κυρίως πρέπει νὰ τὸ παίζουν τὰ παιδιὰ αὐθόρμητα καὶ τότε ἔχει μεγάλη παιδαγωγικὴ καὶ ψυχολογικὴ ἀξία. Τὸ παιδὶ νικᾶ τὴ δειλία του, ἐκφράζει καὶ ἐξωτερικεύει τὸν ψυχικό του κόσμο καὶ λυτρώνεται.

10. Μουσικὴ καὶ ρυθμικὴ ἀγωγή.

α) Ἡ μουσικὴ ἀγωγὴ βοηθεῖ τὸ παιδὶ νὰ αἰσθανθεῖ τὴ μουσική, τοῦ δίνει τὴ δυνατότητα νὰ ἐκφράσει τὰ αἰσθήματά του καὶ νὰ ἀναπτυχθεῖ ἁρμονικά.

Τὰ μέσα γιὰ τὴ μουσικὴ ἀγωγὴ εἶναι :

ι) Τὸ τραγούδι. Συμβάλλει στὴ συναισθηματικὴ ἰσορροπία τοῦ παιδιοῦ, ἀναπτύσσει τὴν προσοχὴ καὶ τὴ μνήμη του. Συγχρόνως, τὸ ὁμαδικὸ τραγούδι εἶναι ἕνα πολύτιμο μέσο γιὰ τὴ διανοητική, ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ. Τὸ τραγούδι δημιουργεῖ χαρούμενη ἀτμόσφαιρα καὶ καλλιεργεῖ τὴ φωνὴ καὶ τὴν ἀκοή.

Εἴδη τραγουδιῶν : Θρησκευτικά, πατριωτικά, τραγούδια ἀπ' τὴ φύση καὶ τὸν κόσμο τοῦ παιδιοῦ, αὐτοσχέδια τραγούδια ἀπ' τὴ φύση καὶ τὸν κόσμο τοῦ παιδιοῦ, αὐτοσχέδια τραγούδια ποὺ συνθέτουν τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ μὲ τὴ βοήθεια τῆς Νηπιαγωγοῦ.

ιι) Οἱ ἀσκήσεις ἀκοῆς. Καλλιεργοῦν τὴ μουσικὴ εὐαισθησία καὶ πλουτίζουν τὴν ἀκουστικὴ συναισθηματικότητα τοῦ παιδιοῦ.

Ἡ κατευθυνόμενη ἀκοὴ προσφέρει στὸ παιδὶ σημεῖα συγκρίσεως ποὺ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἀκούει καλύτερα καὶ νὰ ἐκτιμᾶ τὴ μουσική, καὶ καταλήγει στὴν καθαρὴ ἀκρόαση ποὺ μπορεῖ νὰ ἀκινητοποιήσει ὁλόκληρη τὴν προσοχὴ καὶ τὴ συναισθηματικότητα τοῦ παιδιοῦ.

Κάθε τί τὸ ὁποῖο παράγει ἦχο, μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ στὶς ἀσκήσεις ἀκοῆς: ἡ φωνή, τὰ ἠχηρὰ ἀντικείμενα, τὰ μουσικὰ ὄργανα, τὸ πικ-ἄπ, τὸ μαγνητόφωνο, ἐπιτρέπουν προοδευτικὲς ἀσκήσεις σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄλλες μουσικὲς δραστηριότητες. Ἡ πιὸ συνηθισμένη τακτικὴ ποὺ χρησιμοποιεῖται εἶναι ἡ ἀναγνώριση ἑνὸς ἤχου ἢ ἑνὸς μοτίβου ἀνάμεσα σὲ ἄλλα. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασία εἶναι ὅτι τὰ μουσικὰ στοιχεῖα ποὺ προσφέρουμε στὸ παιδί, πρέπει νὰ εἶναι στὰ μέτρα του.

β) Ρυθμικὴ ἀγωγή. Εἶναι μέρος τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς καὶ βοηθεῖ στὸ σχηματισμὸ τῆς προσωπικότητας τοῦ παιδιοῦ. Ἔχει σκοπὸ νὰ διατηρήσει καὶ νὰ ἀναπτύξει τὶς φυσικὲς του ἱκανότητες, νὰ προβλέψει καὶ νὰ διαγνώσει μερικὲς κακὲς στάσεις τους, νὰ διατηρήσει μιὰ καλὴ σωματικὴ ὑγεία, νὰ ἐξασφαλίσει εὐεξία σωματικὴ καὶ διανοητικὴ ἀναπτύσσοντας τὶς ψυχοκινητικὲς ἱκανότητες, καθὼς καὶ τὶς ἱκανότητες προσαρμογῆς. Δίνει στὸ παιδὶ τὴ δυνατότητα νὰ ξεπεράσει τὸν ἑαυτό του, νὰ κυριαρχήσει στὶς φυσικές του τάσεις, νὰ σεβασθεῖ τὸν ἄλλο, νὰ διατηρήσει τοὺς κανόνες, νὰ ἐνσωματωθεῖ μὲ τὴν ὁμάδα, νὰ αἰσθανθεῖ τὴν ὑπευθυνότητα γιὰ τὴν ὑγεία του. Μέσα γιὰ τὴ ρυθμικὴ ἀγωγὴ εἶναι: ρυθμικὲς ἀσκήσεις, μιμητικὰ παιχνίδια ποὺ μὲ ρυθμικὲς κινήσεις ζωντανεύουν μιὰ ἱστορία, παραδοσιακὰ παιχνίδια (δὲν περνᾶς κυρὰ-Μαρία, περνᾶ-περνᾶ ἡ μέλισσα κτλ.), ἐκφραστικὲς κινήσεις ἀνάλογα μὲ τὸ νόημα τοῦ τραγουδιοῦ (ὁ περιβολάρης, ὁ γεωργὸς κτλ.).

ΙΙ. Γενικά.

α) Τὸ κύριο χαρακτηριστικό, τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἶναι τὸ παιχνίδι, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερο παράγοντα γιὰ τὴν ψυχοπνευματικὴ καὶ σωματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ, ἕνα ἀπὸ τὰ κύρια μέσα ἐκφράσεώς του, τὸ ὄργανο ποὺ τὸ ὁδηγεῖ, φυσικὰ καὶ ἀβίαστα, στὴ γνώση. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ κατέχει τὴν πρώτη θέση στὸ Νηπιαγωγεῖο καὶ νὰ ἀποτελεῖ τὴ βάση τῆς ὅλης ἀγωγῆς.

β) Δὲν ἔχει θέση στὸ Νηπιαγωγεῖο ἡ γραφὴ καὶ ἡ ἀνάγνωση, ποὺ ἡ ἐκμάθησή τους εἶναι ἔργο τῶν πρώτων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Συνεπῶς, δὲν θὰ ὑπάρχουν τετράδια γραφῆς, βαθμοί, ἐργασία στὸ σπίτι.

Σκοπὸς τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι νὰ προσφέρει ἐρεθίσματα γιὰ μάθηση, ὄχι μὲ τὴ στενὴ ἔννοια τῆς συστηματικῆς διδασκαλίας.

γ) Ἐπίσης στὸ Νηπιαγωγεῖο πρέπει νὰ ὑπάρχει ἐλευθερία κινήσεων.

Νὰ μπορεῖ τὸ παιδὶ νὰ μετακινηθεῖ ἐλεύθερα ἀπὸ τὴν μία ἐργασία στὴν ἄλλη. Γι' αὐτὸ καλὸ εἶναι νὰ ὑπάρχουν δύο αἴθουσες: μία γιὰ τὴν ὥρα τῆς ἐξατομικευμένης ἐργασίας, μὲ μικρὰ τραπεζάκια καὶ καρέκλες, στὰ μέτρα τῶν παιδιῶν, καὶ μία γιὰ τὴν ὥρα τῶν κατασκευῶν, τῆς κούκλας καὶ τοῦ ἐλεύθερου παιχνιδιοῦ, τοῦ κύκλου κτλ.

δ) Στὸ Νηπιαγωγεῖο δὲν ὑπάρχει σταθερὸ πρόγραμμα, ἀλλὰ πλαίσια μέσα στὰ ὁποῖα θὰ κινηθεῖ ἡ νηπιαγωγὸς ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχή, τὸν καιρὸ (ὅταν ἔχει καλὸ καιρό, θὰ παρατείνει τὴν παραμονὴ τῶν παιδιῶν στὸ ὕπαιθρο), τὸ κέντρο ἐνδιαφέροντος, εἰδικὲς εὐκαιρίες (γενέθλια παιδιῶν, ἑορτὲς) κτλ.

Οἱ λόγοι ποὺ ἐπιβάλλουν τὴν ἐλαστικότητα στὸ πρόγραμμα τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι:

Ι. Ὁ σεβασμὸς στὴν ἀτομικότητα τοῦ νηπίου.

ΙΙ. Ὁ σεβασμὸς στὴ δραστηριότητα τοῦ νηπίου, ποὺ ὀφείλεται σὲ ἐσωτερικὴ παρόρμηση: Εἶναι λάθος παιδαγωγικὸ νὰ ἀποσπάσουμε τὸ νήπιο ἀπὸ κάτι ποὺ τὸ ἐνδιαφέρει, γιὰ νὰ τοῦ δώσουμε αὐτὸ ποὺ ὁρίζει τὸ πρόγραμμα.

ΙΙΙ. Ὁ σεβασμὸς στὴν αὐτοσυγκέντρωση τοῦ νηπίου. Ὅταν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ νηπίου στραφεῖ σὲ ἕνα ἀντικείμενο, μπορεῖ νὰ μείνει πολλὴ ὥρα σ' αὐτό. Ἡ σοβαρότητα τοῦ νηπίου κατὰ τὴν ὥρα αὐτὴ καὶ ἡ ἀφοσίωσή του, μαρτυροῦν τὴ δύναμη τῆς προσοχῆς καὶ τῆς αὐτοσυγκεντρώσεώς του. Θὰ εἶναι σφάλμα νὰ τὸ διακόψουμε.

IV. Τὸ περιβάλλον ἀπὸ τὸ ὁποῖο προέρχεται τὸ νήπιο καὶ τὸ ὁποῖο ἀσκεῖ τεράστια ἐπίδραση στὴ διαμόρφωση τῆς προσωπικότητός του καὶ συνεπῶς διαφοροποιεῖ τὰ ἐνδιαφέροντά του.

V. Ἡ ὡριμότητα τοῦ νηπίου, ποὺ βρίσκεται σὲ μιὰ ὁρισμένη φάση ἀναπτύξεως.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἡμερήσιο πρόγραμμα ποὺ ἀναφέρεται στὸ τέλος εἶναι ἐνδεικτικό.

Ἄρθρο 3.

Ὀργάνωση τῆς ζωῆς τοῦ Νηπιαγωγείου.

Ι. Ὁ χῶρος καὶ ἡ ὀργάνωσή του.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν νηπίων, ἡ ἡλικία τους, τὸ κοινωνικό τους περιβάλλον, τὸ κτίριο εἶναι παράγοντες ποὺ πρέπει νὰ λαμβάνονται σοβαρὰ ὑπόψη, γιὰ τὴν ἄρτια ὀργάνωση τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐργασίας τοῦ Νηπιαγωγείου.

Ὁ χῶρος τοῦ Νηπιαγωγείου πρέπει νὰ διαμορφώνεται σὲ «γωνιὲς» ἔτσι, ὥστε ἡ ὅλη ὀργάνωσή του νὰ ἀνταποκρίνεται στὶς πνευματικές, κινητικές, συναισθηματικὲς καὶ κοινωνικὲς ἀνάγκες τῶν νηπίων καὶ νὰ διευκολύνει τὴν ἀτομικὴ καὶ ὁμαδικὴ ἐργασία.

Οἱ «γωνιὲς» πρέπει νὰ ξεχωρίζουν μεταξύ τους καὶ νὰ εἶναι τέλεια ἐξοπλισμένες. Ἰδιαίτερη σημασία πρέπει νὰ δίνεται στὴ «γωνιὰ» τοῦ παιδαγωγικοῦ ὑλικοῦ μὲ μιὰ πλούσια συλλογὴ παιδαγωγικοῦ παιχνιδιοῦ.

Τὸ νήπιο πρέπει νὰ μάθει νὰ προσανατολίζεται στὸ κτίριο τοῦ Νηπιαγωγείου, νὰ γνωρίζει τοὺς χώρους, τὴν ἰδιαίτερη σκοπιμότητα κάθε χώρου καὶ νὰ μπορεῖ νὰ κατευθύνει καὶ ἄλλα νήπια.

Ἐπίσης νὰ γνωρίζει τὴν ξεχωριστὴ σημασία κάθε «γωνιᾶς», τὶς ἰδιαίτερες ἀρχὲς καὶ κανονισμοὺς ποὺ διέπουν τὶς δραστηριότητές της, νὰ μάθει νὰ χειρίζεται σωστὰ τὰ μέσα ἐργασίας (πινέλα, ψαλίδια κτλ), νὰ καθοδηγεῖται στὴν τεχνικὴ ὁρισμένων δραστηριοτήτων, νὰ συνηθίζει νὰ ἐκτιμᾶ τὴν οἰκονομία τῶν ὑλικῶν ἐργασίας (χαρτιὰ-ὑδροχρώματα κτλ), νὰ σέβεται τὴν τάξη καὶ νὰ τακτοποιεῖ κάθε πράγμα καθαρὸ καὶ στὴ θέση ποὺ ἀνήκει.

2. Οἱ ἐνοχλήσεις καὶ δραστηριότητες τῶν νηπίων.

Ἡ ἐργασία στὸ Νηπιαγωγεῖο πρέπει νὰ ὀργανώνεται σύμφωνα μὲ «τὸ Κέντρο Διαφέροντος», οἱ δραστηριότητες νὰ ἐξελίσσονται μὲ βάση τὸ Κ.Λ., ἀλλὰ μὲ κάποια ἐλαστικότητα καὶ εὐελεξία, ὥστε νὰ προσαρμόζονται περισσότερο πρὸς τὶς ἀνάγκες καὶ τὰ διαφέροντα τῶν νηπίων.

Κάθε Δ.Σ. ἀπαιτεῖ μία διαφορετικὴ ὀργάνωση (ἐπίσκεψη ἢ ἀνάλογη διαμόρφωση τῆς αἴθουσας) καὶ ἡ διάρκεια τῶν ἐνασχολήσεων θὰ ἐξαρτηθεῖ ἀπὸ τὰ κίνητρα καὶ τὰ διαφέροντα τῶν νηπίων.

Οἱ περισσότερες δραστηριότητες τῶν νηπίων θὰ πρέπει νὰ πραγματοποιοῦνται σὲ μικρὲς ὁμάδες, ἔτσι ὥστε νὰ ἐκπληρώνεται καλύτερα ὁ σκοπὸς τῆς κάθε δραστηριότητας καὶ νὰ διευκολύνεται ἡ κοινωνικοποίηση τῶν νηπίων.

Ἀπαραίτητη εἶναι ἡ ὀργάνωση ἑορτῶν καὶ ἐκδηλώσεων ἀνταποκρινομένων στὶς ἀνάγκες καὶ τὰ διαφέροντα τῶν νηπίων: ἐθνικὲς ἑορτές, γενέθλια, ἑορτὴ τῆς μητέρας, ἑορτὴ λουλουδιῶν, Ἀποκριᾶς κτλ.

3. Ὁ ρόλος τῆς Νηπιαγωγοῦ.

Ὁ ρόλος τῆς Νηπιαγωγοῦ εἶναι:

Νὰ κατευθύνει καὶ νὰ προωθεῖ τὰ νήπια στὶς δραστηριότητες καὶ ἐνασχολήσεις τους, λαμβάνοντας ὑπόψη τὶς ἰδιαίτερες ἀνάγκες καὶ τὴν ξεχωριστὴ προσωπικότητα κάθε νηπίου.

Νὰ χρησιμοποιεῖ τὸ παιχνίδι σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις του, ὡς μέσο ψυχαγωγίας, μαθήσεως καὶ ἐκφράσεως τῆς κινητικῆς δραστηριότητας τῶν νηπίων.

Ἰδιαίτερη σημασία πρέπει νὰ δίνεται στὸ παιδαγωγικό, στὸ συμβολικό, κοινωνικὸ καὶ στὸ παιχνίδι κανόνων γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν κοινωνικῶν καὶ διαπροσωπικῶν σχέσεων τῶν νηπίων.

Νὰ κεντρίζει τὰ ἐνδιαφέροντά τους καὶ νὰ παροτρύνει τὰ νήπια στὴν αὐτενέργεια καὶ τὴν αὐθόρμητη δημιουργικὴ ἔκφραση.

Νὰ δημιουργεῖ ἐρεθισμοὺς γιὰ τὴν καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξη τῶν πνευματικῶν ἱκανοτήτων τους.

Νὰ τὰ παρακινεῖ νὰ παρατηροῦν μὲ ἐνδιαφέρον τὸ περιβάλλον τους, τὴ φύση, τὰ φαινόμενά της, τὰ ζῶα, τὰ φυτά, νὰ κάνουν συλλογὲς καὶ νὰ ἀποκτοῦν ἐμπειρίες.

Νὰ προάγει τὴ γλωσσική τους ἐξέλιξη μὲ ἀνάλογες δραστηριότητες μαθαίνοντάς τα νὰ συμμετέχουν σωστὰ στὴ συζήτηση.

Νὰ ὑποβοηθεῖ στὴν ἀνάπτυξη τῆς αἰσθητικῆς καλλιέργειας μὲ τὴ μουσικὴ (ἀκρόαση ἐκλεκτῆς μουσικῆς), τὴ λογοτεχνία (ἀνάγνωση ἁπλῶν ἱστοριῶν, ἀξιολόγων παιδικῶν λογοτεχνικῶν κειμένων καὶ ποιημάτων) καὶ μὲ τὴ ζωγραφικὴ (παρουσίαση ζωγραφικῶν ἔργων).

Νὰ ὀργανώνει περιπάτους καὶ ἐπισκέψεις μὲ ἐκπαιδευτικὸ καὶ ψυχαγωγικὸ σκοπό.

Νὰ ἐμπνέει στὰ νήπια τὴν ἀγάπη γιὰ τὶς παραδόσεις, τὰ τοπικὰ ἔθιμα καὶ τὶς ἑορτές, συμβάλλοντας ἔτσι στὴ διατήρηση καὶ συνέχιση τῆς φυσιογνωμίας τῆς φυλῆς μας.

Ἄρθρο 4.

Ι. Ἡμερήσιο Πρόγραμμα :

9 – 9.30	Ὑποδοχὴ τῶν νηπίων. Τακτοποίηση ἀτομικῶν εἰδῶν. Ἀτομικὴ ἀπασχόληση μὲ παιδαγωγικὸ ὑλικό.
9.30– 9.45	Προσευχή. Ἀνακοινώσεις.
9.45–10.00	Τραγούδι - Κέντρο διαφέροντος.
10.00–10.20	Αἰσθητηριακὲς ἀσκήσεις.
10.20–10.30	Ἑτοιμασία γιὰ τὸ πρόγευμα (τουαλέτα, πλύσιμο χεριῶν)
10.30–11.00	Πρόγευμα (ἐλεύθερη ἀπασχόληση γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ δὲν τρῶνε).
11.00–11.40	Ὕπαιθρο, ὅταν ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπει, ἢ διήγηση ἢ παιχνίδι μὲ κοῦκλες καὶ κατασκευές. Τραγούδι.
11.40–12.00	Σχέδιο. Κέντημα. Χαρτοκολλητική. (Ὅλα σύμφωνα μὲ τὸ κέντρο ἐνδιαφέροντος).
12.00–12.45	Ἀσκήσεις ἰσορροπίας ἢ ρυθμικὲς ἀσκήσεις.
12.15–12.30	Προσευχή. Προετοιμασία γιὰ τὴν ἀναχώρηση.

2. Τὸ διάλειμμα ρυθμίζεται ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες τῶν νηπίων καὶ ὄχι τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ποὺ τυχὸν συστεγάζονται.

3. Ἡ ὥρα προσελεύσεως τῶν νηπίων ρυθμίζεται ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες λειτουργίας τῶν Νηπιαγωγείων κάθε περιφερείας.

Ἄρθρο 5.

Ἔναρξη ἰσχύος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Προεδρικοῦ Διατάγματος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ σχολικὸ ἔτος 1980-81.

Στὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀναθέτομε τὴ δημοσίευση καὶ ἐκτέλεση τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἀθῆναι, 22 Μαΐου 1980

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ

(5)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 477

Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ χρόνου προστασίας τῶν ναυτικῶν ἐκ κινδύνων ἐξ ἀτυχημάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει :

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 14 παρ. 4Δ τοῦ Κωδικοποιημένου Νόμου 792/1978 (ΦΕΚ 220 Α-1978).

β) Τὴν γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΝΑΤ διατυπωθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2ας Νοεμβρίου 1978.

γ) Τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ διατυπωθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31ης Ἰανουαρίου 1980.

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 382/1980 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διατυπωθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16ης Ἀπριλίου 1980, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν :

Ἄρθρον 1.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ΝΑΤ παρεχομένη ἀσφαλιστικὴ προστασία τῶν κατὰ τὰς ἑκάστοτε διατάξεις ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ ναυτικῶν καλύπτει ἐφ' ἑξῆς καὶ τοὺς κινδύνους ἀνικανότητος καὶ θανάτου αὐτῶν ἐξ ἀτυχημάτων ἐπισυμβάντων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ταξειδίου μεταβάσεως πρὸς συνάντησιν τοῦ πλοίου μέχρι καὶ τῆς ἀναλήψεως ἐν τῷ πλοίῳ ὑπηρεσίας καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς των καὶ ἐνάρξεως τοῦ ταξειδίου ἐπιστροφῆς μέχρι καὶ τῆς ἀφίξεως εἰς τὸν τόπον τῆς μονίμου κατοικίας των.

Ἄρθρον 2.

Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ὁ ναυτικὸς θεωρεῖται, μόνον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Π.Δ., μέλος συγκεκροτημένου πληρώματος ἀνεξαρτήτως καταβολῆς διὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν καὶ ἀπολαμβάνει τῆς ὑπὸ τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ ΝΑΤ προβλεπομένης ἀσφαλιστικῆς προστασίας ὑπὸ τὰς ἀκολούθους ἀποκλειστικῶς προϋποθέσεις :

α) Ἐὰν ἤρχισε τὸ ταξείδιον μεταβάσεως πρὸς συνάντησιν τοῦ πλοίου διὰ κυρίου ἢ βοηθητικοῦ μέσου μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας καὶ τὴν παροχὴν δελτίου ναυτολογήσεως ὑπὸ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ναυτικῆς Ἐργασίας (ΓΕΝΕ) Πειραιῶς ἢ ἑτέρων Λιμενικῶν Ἀρχῶν.

β) Ἐὰν ἤρχισε τὸ ταξείδιον τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὸν τόπον τῆς μονίμου κατοικίας του ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ διὰ τοῦ συνηθιζομένου ἢ συνήθως ἀκολουθουμένου κυρίου ἢ βοηθητικοῦ μέσου ἐπιστροφῆς.

γ) Ἐφ' ὅσον δὲν ἔλαβε χώραν ἀδικαιολόγητος ἐκτροπὴ ἐκ τοῦ ἀπαιτουμένου καὶ συνήθως ἀκολουθουμένου δρομολογίου μεταβάσεως καὶ ἐπιστροφῆς ἢ ὑπαίτιος καθυστέρησις.

Ἄρθρον 3.

Δὲν καλύπτεται διὰ τοὺς κινδύνους ἀτυχήματος κατὰ τὴν μετάβασιν 1) ὁ ναυτικὸς ὁ ὁποῖος ἀθετῶν τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας ὑποχρέωσίν του, μεταβαίνει ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας εἰς ἕτερον λιμένα εἴτε πρὸς ναυτολόγησιν ἐπὶ ἑτέρου πλοίου, εἴτε δι' οἱονδήποτε ἕτερον λόγον, 2) ὁ ναυτικὸς ὁ ὁποῖος ἀφιχθεὶς εἰς τὸν λιμένα κανονικοῦ προορισμοῦ του, ἄνευ νομίμου αἰτίας δὲν μεταβαίνει ἀμελλητὶ πρὸς ναυτολόγησιν ἐπὶ τοῦ μεθ' οὗ συνεβλήθη καὶ ἀναγραφομένου εἰς τὴν οἰκείαν ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς πλοίου.

Ἄρθρον 4.

Κατὰ τὰ λοιπά, ὡς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ διὰ τοῦ παρόντος θεσπιζομένου δικαιώματος ἀπονομῆς συντάξεως, τὸν ὑπολογισμὸν αὐτῆς κ.λπ. ἰσχύουν αἱ οἰκεῖαι περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν ναυτικῶν λόγω ἀτυχήματος γενικαὶ διατάξεις.

Εἰς τὸν Ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν, τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Μαΐου 1980

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΚΙΩΡΗΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

(6)

Στὸ Πρ. Διάταγμα 327/1980 «περὶ μετατροπῆς κενῶν θέσεων ἐπικουρικῶν καθηγητῶν τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, εἰς τακτικὰς ἕδρας τῆς αὐτῆς Σχολῆς καὶ καθορισμοῦ τοῦ τίτλου καὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν», ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ Φ.Ε.Κ. 93/22.4.1980 (τ.Α΄) διορθώνεται ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου μόνου ἀπὸ τὸ ἐσφαλμένο:

2) «Τῆς ἕδρας Παθολογίας τῶν Βοοειδῶν καὶ Μαιευτικῆς (μετὰ παθολογίας τῶν χοίρων καὶ ὀρνιθοειδῶν)...»

Στὸ σωστό:

2) «Τῆς Ἕδρας Μαιευτικῆς τῶν ζώων καὶ Τεχνητῆς Σπερματεγχύσεως...».

(Ἀπὸ τὸ Ὑπ. Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησ/των)

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ